

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Žrtve Kaznivih Dejanj](#) > [Pravice Žrtev – Po Državah](#) > 2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

Kako lahko prijavim kaznivo dejanje?

Kaznivo dejanje lahko prijavite policiji, tako da pokličete na številko 114 14 (+46 771141400 zunaj Švedske) ali se zglasite na policijski postaji. Kaznivo dejanje lahko prijavite tudi prek interneta, in sicer v primeru vloma, goljufije v zvezi s plačilno kartico, kraje ali izgube (vendar ne vašega potnega lista ali osebne izkaznice). Če imate zaščiten identiteto, ne bi smeli prijaviti kaznivega dejanja prek interneta. V nujnem primeru ali med kaznivim dejanjem pokličite 112 za pomoč v sili. Povezava do [e-prijave](#).

Kako lahko ugotovim, v kateri fazi je moja zadeva?

Ko kaznivo dejanje prijavite policiji, bo vaši zadevi dodeljena številka, dobili pa boste tudi kontaktne podatke, ki jih potrebujete za pridobitev informacij o vaši zadevi. Sicer pa lahko vprašate na policiji, kaj se dogaja z vašo zadevo, tako da jih pokličete po telefonu, pošljete e-sporočilo na vašo lokalno policijsko postajo ali obiščete najbližjo policijsko postajo. Če želite govoriti s policistom, ki je odgovoren za vašo zadevo, lahko uporabite nacionalno telefonsko številko policije 114 14. Na centrali vas bodo povezali s policistom, ki je odgovoren za vašo zadevo.

Ali sem upravičen do pravne pomoči (med preiskavo ali sojenjem)? Pod katerimi pogoji?

Pri nekaterih vrstah kaznivih dejanj so žrtve upravičene do pravnega zastopanja, znanega kot „svetovanje oškodovancu“ (målsägandebiträde). To se nanaša zlasti na spolna kazniva dejanja in nasilje v družini, vendar tudi na druga kazniva dejanja, kadar obstaja posebna potreba. Zastopnik se lahko imenuje takoj po začetku (predhodne) preiskave, pomoč pa je za vas brezplačna. Če menite, da potrebujete pravnega zastopnika, bi se morali o tem čim prej pogovoriti z državnim tožilcem (åklagare) ali policistom, odgovornim za predhodno preiskavo. Zahtevek lahko vložite tudi neposredno pri okrožnem sodišču (tingsrätt). Okrožno sodišče bo odločilo, ali ste upravičeni do zastopanja, in imenovalo svetovalca. Predlagate lahko, katerega želite imeti. Naloga svetovalca, ki je običajno odvetnik, je, da ščiti vaše interese ter zagotavlja podporo in pomoč med predhodno preiskavo in sojenjem. Svetovalec je zavezan molčečnosti ter vam lahko pomaga zagovarjati vašo zadevo in vložiti odškodninski zahtevek. Ta naloga se konča po sodnem postopku, pomoč pri izterjavi odškodnine ali pridobitvi drugega nadomestila pa nista del naloge „svetovanja oškodovancu“.

Če je skrbnik (običajno starš) osumljen kaznivega dejanja zoper svojega otroka, se lahko otroku dodeli poseben zastopnik. Enako velja, če je oseba, ki je osumljena kaznivega dejanja, tesno povezana s skrbnikom. Zastopnik ščiti pravice otroka med predhodno preiskavo in sojenjem. Kot posebni zastopnik se lahko imenuje odvetnik, pomočnik svetovalca v odvetniški družbi ali druga oseba. Obstajajo tudi zahteve glede znanja in izkušenj ter značajskih lastnosti, zaradi katerih je ta oseba posebej primerna za navedeno nalogo.

Pravno varstvo je vključeno v police stanovanjskega zavarovanja. To na primer pomeni, da se vam lahko na podlagi zavarovanja povrnejo pravni stroški, če se vaš odškodninski zahtevek ne obravnava v kazenskem postopku. Zavarovanje običajno vključuje določbo, v skladu s katero morate plačati določen delež stroškov (presežne stroške). Za več informacij se obrnite na svojo zavarovalnico.

V skladu s švedskim zakonom o pravni pomoči (Rättshjälpslagen) lahko pravni nasvet dobite za vse vrste zadev. Nasvet se lahko na primer nanaša na odškodninski zahtevek, pri katerem vam državni tožilec ne pomaga, ali na

pogajanja z zavarovalnico. Obrnete se lahko na odvetniško družbo, ki zagotavlja pravno svetovanje v skladu z zakonom o pravni pomoči. Za do dve uri posvetovanja z odvetnikom plačate fiksno pristojbino. Pristojbina znaša približno 1 600 SEK na uro. Pristojbina se lahko glede na vaš finančni položaj tudi zniža.

Če nimate zavarovanja stroškov postopka in vaše zadeve ni mogoče rešiti z zagotovljenim pravnim svetovanjem, lahko na podlagi ocene vaših potreb pridobite pravno pomoč. V tem primeru del stroškov vašega pravnega zastopanja nosi država. Pomoč lahko pridobite tudi za stroške potovanja, nastanitve in predložitve dokazov ter druge stroške. Odvetnik, sodišče ali nacionalni organ za pravno pomoč (Rättshjälpsmyndighet) vam lahko svetuje, kako zaprositi za pravno pomoč.

Ali lahko zahtevam povračilo stroškov (za udeležbo v preiskavi/na sojenju)? Pod katerimi pogoji?

Če prejmete vabilo policije ali državnega tožilca, ste upravičeni do povračila stroškov za prihod na zaslišanje. To lahko vključuje stroške potovanja in nastanitve, nadomestilo za izgubo dohodka ali druge finančne izgube. Vendar je nadomestilo za izgubljeni dohodek omejeno na določen znesek. Za tovrstno povračilo se obrnite na policijo.

Če prejmete vabilo policije ali državnega tožilca, ste upravičeni do povračila stroškov za prihod na zaslišanje. Predsednik sodišča vas bo včasih po koncu zaslišanja vprašal, ali zahtevate nadomestilo. Vendar se zadeva v zvezi s plačilom običajno obravnava po sojenju v sprejemnem prostoru sodišča. Takrat lahko zahtevate povračilo in tudi izveste, kakšen znesek boste prejeli. Plačilo se izvede neposredno v sprejemnem prostoru. Visoki stroški so lahko predmet odloga plačila; za več informacij se obrnite na sodišče.

Ali se lahko pritožim, če je moja zadeva zaključena še pred začetkom sodnega postopka?

Če je vaša zadeva zaključena in niste zadovoljni z odločitvijo, lahko zahtevate, da zadevo prouči državni tožilec. Obrnite se na policijo, ki bo na vašo zahtevo zadevo predala tožilcu. Če niste zadovoljni z odločitvijo državnega tožilca, lahko pri najbližjem višjem tožilcu zaprosite za ponovno sojenje (överprövning).

Ali sem lahko vključen v sodni postopek?

Da, običajno morate biti vključeni v sodni postopek, saj so vaši dokazi pomembni, da lahko sodišče odloči o zadevi.

Kakšen je moj uradni položaj v sodnem postopku? Na primer, ali sem lahko oziroma ali lahko izberem, da sem: žrtev, priča, civilna stranka ali zasebni tožilec?

Po švedski zakonodaji ste med predhodno preiskavo in sojenjem opredeljeni kot oškodovanec (målsägande). Dokler državni tožilec ne začne postopka, ne morete biti stranka v zadevi. Stranka v zadevi ste lahko:

- če je tožilec začel postopek;
- če ste vložili odškodninski zahtevek in/ali
- če pomagate pri kazenskem pregonu.

Pri kazenskem pregonu lahko pomagate kadar koli med sojenjem; nato boste imeli skoraj enak položaj v postopku kot tožilec in boste lahko, na primer, sodišču predložili lastne dokaze. Vendar vam ni treba dokazati ničesar v zvezi s kaznivim dejanjem.

Če je tožilec opustil ali umaknil splošno obtožnico, lahko na lastno pobudo vložite posamezne obtožnice ali določeno obtožnico. Nato morate sodišču dokazati, da je bilo storjeno kaznivo dejanje.

Kakšne so moje pravice in obveznosti v tej vlogi?

Če niste stranka v zadevi, boste uradno obveščeni o datumu in času sojenja. Vendar boste obveščeni le, če ste to zahtevali med predhodno preiskavo. Če ste stranka v zadevi, imate pravico, da ste navzoči ves čas sojenja, tudi če

je postopek zaprt za javnost.

Prejmete lahko vabilo za nastop pred sodiščem, če je tožilec zahteval, da se vas zasliši, ali če ste vložili odškodninski zahtevek. Prejeli boste vabilo z datumom in časom, ko se morate zglasiti pred sodiščem, ter podrobnostmi glede sprejemljivih razlogov, da se ne zglasite. Če ste bolni ali imate drug sprejemljiv razlog, da se ne zglasite pred sodiščem, morate sodišče o tem obvestiti čim prej pred postopkom. Sodišče vam bo nato sporočilo, ali je vaša navzočnost potrebna ali ne. Če se ne zglasite pred sodiščem in nimate veljavnega razloga, tvegate globo.

Med sodnim postopkom imate pravico uveljaviti odškodninske zahtevke. To pravico imate le, če ste oškodovanec. Zaslišala vas bosta tudi tožilec in obtoženec (ali njegov odvetnik). Zaslišani ne boste pod prisego. Če ste stranka v postopku, lahko vi in vaš svetovalec zaslišita obtoženca, priče in izvedence. Ob koncu sojenja boste imeli tudi možnost, da za zaključek nekaj poveste.

Če prejmete vabilo policije ali državnega tožilca, ste upravičeni do povračila stroškov za prihod na zaslišanje. Vrste stroškov, ki se lahko povrnejo, so stroški potovanja in nastanitve ter izguba dohodka (do 700 SEK na dan).

Ali lahko med sojenjem podam izjavo ali predlagam dokaze? Pod katerimi pogoji?

Da, tožilec vas bo med sojenjem verjetno želel zaslišati. Vendar oškodovanec ne more nastopiti kot priča. To pomeni, da ne boste govorili pod prisego. Če ste stranka v zadevi, imate pravico, da med sojenjem predložite dokaze.

Katere informacije bom prejel med sojenjem?

Če sta stranka v zadevi, imate pravico, da ste na različne načine obveščeni o sodnem postopku in o tem, kaj se dogaja z vašo zadevo. V švedščini se to imenuje „partsinsyn“. Če ste oškodovanec, vendar niste stranka v zadevi, nimate enake pravice do obveščenosti o postopku.

Med predhodno preiskavo policije vas bodo vprašali, ali želite biti obveščeni o sodbi v zadevi. Če ste bili stranka med sojenjem, vam bo sodišče poslalo sodbo. Če niste bili stranka, boste sodbo prejeli, če ste zaprosili zanjo.

Ali bom lahko imel dostop do sodnih spisov?

Če ste stranka v zadevi, imate pravico, da ste na različne načine obveščeni o sodnem postopku in o tem, kaj se dogaja z vašo zadevo. V švedščini se to imenuje „partsinsyn“, namenjeno pa je izpolnitvi potrebe po informacijah za nadaljevanje postopka v tožbi ali sojenju. To bi lahko na primer pomenilo, da bi lahko imeli na zahtevo ali na pobudo sodišča dostop do dokumentov ali drugega gradiva v zadevi. Sodišče ima tudi „dolžnost obveščanja“, kar pomeni, da mora na lastno pobudo zagotoviti, da je stranki omogočen dostop do dokumentov ali drugega preiskovalnega gradiva, ki ga v zadevi predloži nekdo drug in ne sama stranka. Stranka lahko na gradivo sodišča poda tudi pripombe.

Če ste oškodovanec, vendar niste stranka v zadevi, nimate enake pravice do obveščenosti o postopku.

■ Zadnja posodobitev: 15/07/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.